

Sprawozdanie ze Światowego Parlamentu Stomatologicznego Światowej Federacji Dentystycznej (FDI)

Stambuł, 25 – 30 sierpnia 2013 r.

Światowa Federacja Dentystyczna (World Dental Federation, FDI) jest najstarszą i największą organizacją lekarsko-dentystyczną na świecie, zrzeszającą ponad 200 krajowych organizacji stomatologicznych. Założona została w Paryżu w 1900 roku pod francuską nazwą Federation Dentaire Internationale, od której pochodzi do dzisiaj stosowany skrót FDI.

W FDI Naczelna Izba Lekarska współtworzy wraz z Polskim Towarzystwem Stomatologicznym Polski Komitet Narodowy, stanowiący wspólną reprezentację polskich stomatologów w strukturach FDI. Umowa w sprawie utworzenia Polskiego Komitetu Krajowego określa wzajemne relacje i liczbę delegatów proporcjonalną do liczby członków (łącznie 6 delegatów, z tego 4 z prawem do głosowania). NIL jest uprawniona do delegowania 4 przedstawicieli na Zgromadzenie Ogólne FDI (trzech z prawem do głosowania), które odbywa się 1 raz do roku równoległe z Dorocznym Kongresem FDI, a PTS 2 przedstawicieli, w tym 1 z prawem do głosowania.

Najważniejszym wydarzeniem dotyczącym zawodu lekarzy stomatologów organizowanym przez FDI jest Światowy Parlament Stomatologiczny FDI (FDI World Dental Parliament), który tradycyjnie odbywa się wraz z Dorocznym Światowym Kongresem Dentystycznym FDI (FDI Annual World Dental Congress, AWDC).

W ramach Światowego Parlamentu Stomatologicznego FDI odbywają się m. in. 2 sesje Zgromadzenia Ogólnego FDI, Sesje Otwarte, spotkania Stałych Komitetów FDI, spotkanie tzw. National Liaison Officers, posiedzenie Zarządu i Sesja Plenarna Europejskiej Regionalnej Organizacji FDI (ERO-FDI), jak również posiedzenia Grup Roboczych ERO-FDI. Od 2012 r. w programie znajduje się także Światowe Forum Zdrowia Jamy Ustnej, w ramach którego przedstawiciele różnych grup związanych z ochroną zdrowia jamy ustnej (lekarze dentyści, przedstawiciele władz, producenci, naukowcy) wymieniają poglądy nt. sytuacji zdrowotnej i działań, jakie należy podejmować w przyszłości.

Towarzyszący Parlamentowi Kongres obejmuje część naukową połączoną z wystawą sprzętu i materiałów stomatologicznych.

Hasłem określającym podstawowe cele FDI jest:

„Prowadzić świat do optymalnego zdrowia jamy ustnej”

(Leading the world to optimal oral health).

W bieżącym roku 101. Światowy Parlament Stomatologiczny FDI (World Dental Parliament) odbył się w dniach 25 – 30 sierpnia w Stambule. Towarzyszący mu Doroczny Światowy Kongres Dentystycznym FDI (Annual World Dental Congress), w którym uczestniczyło ponad 14 000 uczestników z całego świata, odbywał się w dniach 28 – 31 sierpnia.

Miejscem obrad Parlamentu oraz Kongresu było centrum kongresowe Istanbul Convention Centre.

Wejście do centrum kongresowego w Stambule.

Delegacja NIL na Światowy Parlament Stomatologiczny FDI w Stambule była następująca:

- dr Anna Lella, Wiceprezes NRL, Przewodnicząca KS NRL, Prezes Elekt Europejskiej Regionalnej Organizacji Światowej Federacji Dentystycznej (ERO-FDI),
- dr Anna Śpiątek, członek Zespołu ds. Współpracy Zagranicznej NRL,
- dr Halina Borgiel-Marek, członek Komisji Stomatologicznej NRL,
- r. pr. Marek Szewczyński z biura NIL.

Delegacja NIL na Światowy Parlament Stomatologiczny FDI w Stambule.

Ponadto, z ramienia Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego, współtworzącego z NIL Polski Komitet Krajowy FDI, delegatem na Światowy Parlament Stomatologiczny FDI była Wiceprezydent PTS, prof. Honorata Shaw.

W niedzielę, 25 sierpnia, odbyło się Otwarte Forum nr 1 (Open Forum 1), podczas którego odbyła się dyskusja nt. projektów stanowisk (FDI Policy Statements).

W tym roku zostały zgłoszone projekty 5 stanowisk, opracowanych przez Komitet Naukowy FDI, nad którymi głosowanie odbędzie się podczas Zgromadzenia Ogólnego B. Niektóre ze zgłoszonych propozycji zmian w projektach zostały przez projektodawców przyjęte i ustalono, że będą uwzględnione.

M.in. częstą uwagą było dookreślenie pojęcia „oral health care professional”, tak by było jasne, czy oznacza to tylko lekarza dentyzę czy także inne osoby. Proponowano wręcz, aby jednoznacznie wpisać, że chodzi o lekarza dentyzę.

Projekt nowelizacji zeszłorocznego stanowiska w sprawie chorób niezakaźnych (Noncommunicable Diseases) zakłada skrócenie tego dokumentu, aby miał bardziej zwięzłą formę, bardziej nadającą się do rozpowszechniania wśród szerszego grona adresatów.

Stanowisko w sprawie chorób niezakaźnych w wersji przyjętej w roku 2012 to obszerny dokument podkreślający, że choroby niezakaźne takie jak nowotwory, choroby układu krążenia, cukrzyca i przewlekłe schorzenia płuc są obecnie najczęstszą przyczyną zgonów na świecie. Czynniki ryzyka tych chorób są także czynnikami chorób jamy ustnej. FDI oraz krajowe organizacje stomatologiczne podejmą działania m.in. w celu uświadomienia społeczeństwa nt. chorób jamy ustnej i ich związków z innymi chorobami.

Projekt stanowiska w sprawie zdrowia jamy ustnej i społecznych determinantów zdrowia oraz implikacji dla działań FDI (Oral Health and the Social Determinants of Health, Implications for FDI Policies) wskazuje na ważną rolę czynników społecznych i warunków życia codziennego w zachowaniu zdrowia. Biorąc pod uwagę determinanty chorób jamy ustnej takie jak: niezdrowa dieta (nadmierne spożycie cukru), palenie tytoniu i nadmierne spożywanie alkoholu, które są powszechnymi czynnikami ryzyka chorób niezakaźnych, lekarze dentyści powinni dążyć do rozwoju nowego modelu promocji zdrowia jamy ustnej i zaangażować się w tworzenie polityki profilaktyki i kontroli determinantów NCD.

Projekt stanowiska w sprawie stanów zapalnych jamy ustnej jako czynników ryzyka chorób ogólnoustrojowych (Oral Infection/Inflammation as a Risk Factor for Systemic Diseases) wskazuje, że w wielu badaniach potwierdzono niezaprzeczalny związek między stanami zapalnymi jamy ustnej/przyzębia a rozwojem lub przebiegiem niektórych chorób i dolegliwości ogólnoustrojowych, takich jak: cukrzyca, choroby układu krążenia, przedwczesny poród oraz choroby płuc. Badania te mają istotny wpływ dalszy rozwój na stomatologicznej opiece zdrowotnej w kontekście ochrony zdrowia, interdyscyplinarnej edukacji i praktyki.

Projekt stanowiska w sprawie śliny jako materiału diagnostycznego (Salivatory Diagnostics) wskazuje, że molekuly biologiczne zawarte w ślinie mogą być cennym cennym materiałem diagnostycznym o znaczeniu klinicznym. Oznaczane podczas prostych testów diagnostycznych czynniki mogą być biomarkerami wielu chorób, zarówno jamy ustnej, jak i ogólnoustrojowych. Obecnie stosowane są testy dla infekcji wirusowych, np. HIV. Wprowadzenie kolejnych jest kwestią czasu. Z tego względu FDI popiera dalsze prace idące w tym kierunku, a lekarze dentyści powinni być świadomi ich potencjalnej wartości w praktyce klinicznej.

Projekt stanowiska w sprawie bisfenolu A w stomatologicznych materiałach do wypełnień i prewencyjnych (Bisphenol-A in Dental Restorative and Preventive Materials) odnosi się do zagadnienia, które ostatnio przyciąga uwagę zarówno opinii publicznej, jak i środowisk naukowych ze względu na potencjalne negatywne skutki dla zdrowia. BPA jako taki nie jest składnikiem materiałów stomatologicznych, jednakże jego minimalne ilości są rezultatem procesu technologicznego. Obecnie wiedza na temat uwalniania BPA jak i potencjalnego wpływu i na jamę ustną i cały organizm jest ograniczona. Potrzebne są dalsze badania i stała aktualizacja wiedzy lekarzy dentyistów na ten temat. FDI będzie nadal śledziła dostępne dane, aktualizowała swoje stanowisko i przeciwstawiała się używaniu BPA w produkcji materiałów dentystrycznych. Będzie również wspierała programy i inicjatywy zwiększające świadomość i wskazujące jak ważne jest zapobieganie próchnicy w celu zredukowania stosowania materiałów odtwórczych.

Podczas sesji przedstawiony został także projekt nowego dokumentu – tzw. Deklaracji Stambulskiej – podkreślającego znaczenie zdrowia jamy ustnej i jego bezpośredniego związku ze zdrowiem ogólnym człowieka oraz wzywającego do przyjęcia wspólnego, interdyscyplinarnego podejścia.

Wieczorem delegaci spotkali się na spotkaniu zorganizowanym przez Amerykańskie Stowarzyszenie Dentystryczne (American Dental Association).

W poniedziałek, 26 sierpnia, odbyła się pierwsza sesja Zgromadzenia Ogólnego FDI, tzw. Zgromadzenie Ogólne A (General Assembly A).

Zebranych powitał prof. Taner Yücel, Prezes Tureckiego Stowarzyszenia Stomatologicznego, krajowego organizatora tegorocznego Parlamentu i Kongresu. Wskazał, że tegoroczny 101. Kongres odbywający się w nowej formule będzie punktem wyjścia dla kolejnych Kongresów FDI. Podał, że do chwili obecnej, tj. na dwa dni przed otwarciem Kongresu, zarejestrowanych jest 7 344 uczestników, w tym 6 126 lekarzy dentyistów (3 957 z Turcji); zaproszonych jest 177 wykładowców. Wpływy z Kongresu wynoszą 3,5 mln EUR.

Prof. Yücel nawiązał też do przedstawionego na niedzielnym Otwartym Forum projektu tzw. Deklaracji Stambulskiej wskazując, że jest to dokument, który może służyć krajowym organizacjom stomatologicznym jako argument w rozmowach z władzami państwowymi.

Po ustalenia quorum przyjęto jednogłośnie protokół ze Zgromadzenia Ogólnego z roku ubiegłego, a także zatwierdzono porządek obrad, który został uzupełniony o dyskusję i głosowanie nad przyjęciem Deklaracji Stambulskiej. Zgromadzeni zatwierdzili też zaproponowany przez Zarząd FDI skład Komitetu Zjazdowego ds. Budżetu (Budget Reference Committee).

Następnie zabrał głos Prezydent FDI, dr Orlando Monteiro da Silva z Portugalii, który przedstawił raport ze swojej działalności. Wskazał, że podjęto szereg działań w celu zwiększenia przejrzystości działań FDI, czego w poprzednich latach domagała się większość delegatów. Obejmując stanowisko Prezydenta FDI dr da Silva obiecał, że pozostawi organizację w lepszej sytuacji, jako wiarygodnego partnera dla krajowych organizacji stomatologicznych.

Prezydent da Silva w okresie sprawowania stanowiska Prezydenta odwiedził ponad 30 państw.

Za jedno z najważniejszych osiągnięć FDI w 2013 r. dr da Silva uważa zapewnienie możliwości dalszego stosowania amalgamatu dentystycznego. Osiągnięto to w ten sposób, że w pracach na ogólnoświatową konwencją w sprawie rtęci (Globalna, prawnie wiążąca konwencja, mająca na celu redukcję zanieczyszczenia środowiska rtęcią, tzw. Konwencja Minamata) ustalono zasadę stopniowego zmniejszania użycia amalgamatu (tzw. phase-down) zamiast proponowanego stopniowego odstąpienia od jego stosowania (tzw. phase-out).

Na koniec dr da Silva podziękował Tureckiemu Stowarzyszeniu Stomatologicznemu za podjęcie się organizacji tegorocznego Kongresu.

Dyrektor Wykonawczy FDI, Jean-Luc Eiselé, przedstawił sprawozdanie z działalności biura FDI. Podkreślił, że sytuacja finansowa FDI ponownie jest zadowalająca. Co prawda rezerwy nadal są na niskim poziomie, jednak wyglądają lepiej niż przed dwoma laty. Ponadto omówił działania FDI związane z pracami nad Konwencją Minamata oraz wspomniał o opracowanym przez FDI zestawie dokumentów ułatwiających wszechstronne przedstawianie argumentacji lekarzy dentystów w istotnych dla zawodu sprawach (FDI Advocacy Kit).

Skarbnik FDI, dr Kathryn Kell z USA, przedstawiła ustalenia i zalecenia Grupy Roboczej ds. organizacji Kongresu. Przypomniała, że Grupę utworzono w 2012 r. w celu wypracowania zaleceń co do poprawy zasad organizacji Dorocznego Światowego Kongresu Dentystycznego FDI. W poprzednich latach wyraźnie widać było, że dotychczasowa formuła organizacji Kongresu (tj. współorganizacja przez FDI i Lokalny Komitet Organizacyjny) nie przynosi już spodziewanych rezultatów i należy od niej odstąpić.

W 2012 r. Zarząd FDI zaaprobował propozycję Grupy, aby Kongres był organizowany na zasadzie franczyzy, która polega na tym, że pełną odpowiedzialność finansową za rezultat Kongresu ponoszą lokalni organizatorzy, tj. krajowa organizacja stomatologiczna. Kongres organizowany jest zgodnie z

wymogami określonymi przez FDI, organizatorzy refundują FDI niektóre koszty ponoszone przez FDI w związku z Kongresem – w szczególności koszty promocji – a także wnoszą na rzecz FDI opłatę franczyzową bez względu na ostateczne przychody z Kongresu. Natomiast dochód osiągnięty z Kongresu jest dochodem organizatorów.

Tegoroczny Kongres w Stambule po raz pierwszy odbywa się w nowej formule. Wszystko wskazuje na to, że pod względem finansowym Kongres w Stambule będzie najlepszym Kongresem w ostatnich pięciu latach.

Najistotniejsze zalecenia Grupy Roboczej ds. organizacji Kongresu to:

- FDI powinna kontynuować organizację Kongresu na zasadzie franczyzy, która zdaje się być odpowiednim rozwiązaniem na przyszłość;
- FDI powinna pracować nad rozwojem Światowego Forum Zdrowia Jamy Ustnej w ramach Kongresu;
- po kilku stabilnych finansowo latach FDI będzie mogła dokonać ponownej analizy i zastanowić się nad organizowaniem Forum jako osobnego wydarzenia.

Dr Micheal Glick z USA, który był Przewodniczącym Zespołu ds. opracowania dokumentu „Wizja 2020”, omówił ostatnie działania związane z wdrażaniem założeń tego opracowania. Dr Glick przypomniał, że celem autorów dokumentu było przeanalizowanie wyzwań i możliwości, jakie stoją przed opieką stomatologiczną, nakreślenie zarysu przyszłych działań oraz przedstawienie ich założeń i celów.

Dokument, który został zaaprobowany przez FDI podczas Zgromadzenia Ogólnego w 2012 r., wskazuje 5 priorytetowych obszarów działania w stomatologii:

- sprostanie rosnącym potrzebom w zakresie opieki stomatologicznej;
- poszerzenie roli i zadań zawodowych pracowników ochrony zdrowia jamy ustnej;
- wdrożenie modelu kształcenia odpowiadającego potrzebom;
- łagodzenie wpływu przemian społeczno-ekonomicznych;
- wspieranie rozwoju badań naukowych i technologii.

Obecnie prowadzone są prace nad wdrażaniem założeń Wizji 2020, obejmujące 2 obszary:

1. gromadzenie danych

- FDI zamierza opracować drugie wydanie Atlasu Zdrowia Jamy Ustnej z uaktualnionymi danymi; Atlas jest świetnym narzędziem komunikacji, promującym znaczenie zdrowia jamy ustnej;
- FDI dokona analizy danych w ramach Obserwatorium Prewencji i Kontroli Zdrowia Jamy Ustnej;

2. rozwijanie praktyki zawodowej polegającej na współpracy z innymi zawodami

- w wymiarze stomatologicznym poprzez zwiększanie roli lekarza dentystry jako lidera zespołu stomatologicznego;
- w wymiarze ogólnomedycznym poprzez większą integrację zdrowej jamy ustnej ze zdrowiem ogólnym oraz wskazanie istotnej roli lekarza dentystry w ochronie zdrowia.

Uzupełniając wystąpienie dr. Glicka prof. Dennis Bourgeois z Francji wskazał, że FDI i środowisko stomatologiczne potrzebuje wiarygodnej, dobrej jakości informacji; samo

gromadzenie danych nie wystarcza – muszą one zostać poddane gruntownej analizie, aby ułatwić podejmowanie właściwych decyzji. Założeniem projektu Obserwatorium jest zbieranie danych poprzez sieć lekarzy dentyków, 20 – 30 w danym państwie, którzy będą uzyskiwać informacje w kontaktach ze swymi pacjentami. Faza pilotażowa obejmie 10 państw z każdego regionu FDI.

Dr Stuart Johnston z Wlk. Brytanii dodał, że w ramach prac nad rozwijaniem praktyki zawodowej opartej na współpracy w pierwszym etapie poddane zostaną analizie rozwiązania istniejące w różnych państwach w celu wskazania, które z nich przynoszą najlepsze rezultaty.

W części poświęconej raportom nt. osiągania celów FDI o charakterze dobroczynnym omówiono działania w ramach takich projektów jak:

„Żyj, Ucz Się, Śmieć Się” (Live Learn Laugh) – projekt prowadzony we współpracy z Unilever, którego celem jest poprawa stanu zdrowia jamy ustnej w skali światowej poprzez zachęcanie do regularnego mycia zębów pastą z fluorem; obecnie w programie uczestniczy aktywnie 39 państw;

Globalna Inicjatywa w sprawie zwalczania Próchnicy (Global Caries Initiative) – projekt prowadzony od 2009 r.;

Strategia FDI na rzecz Zdrowia Jamy Ustnej w Afryce (Strategy for Oral Health in Africa) – jej celem jest - poprzez szereg różnorodnych działań - poprawa stanu zdrowia jamy ustnej w Afryce; m. in. w październiku 2012 r. został zorganizowany Afrykański Szczyt na rzecz Zdrowia Jamy Ustnej w Afryce z udziałem Prezesów organizacji stomatologicznych z 16 państw, przedstawicieli WHO oraz władz państwowych;

Światowy Dzień Zdrowia Jamy Ustnej (World Oral Health Day) – dr Arif Alvi z Pakistanu, członek Zarządu FDI, przewodniczący Grupy Roboczej ds. Światowego Dnia Zdrowia Jamy Ustnej, przypominając ubiegłoroczną decyzję o zmianie daty na 20 marca, wyjaśniał, że podstawowym celem tej inicjatywy i podejmowanych w związku z nią działań, zarówno na poziomie światowym, jak i lokalnym, jest podnoszenie świadomości społecznej nt. znaczenia zdrowia jamy ustnej oraz wzmacnianie pozycji FDI;

Stomatologiczne Materiały Restoratywne (Dental Restorative Materials) – dr. S. Johnston szczegółowo omówił działania FDI związane z pracami nad światową konwencją w sprawie rtęci, która ma zostać ostatecznie podpisana w październiku br.; wskazał, że przedstawiciele FDI uczestniczyli w 5 spotkaniach Międzyrządowej Rady Negocjacyjnej – ostatnie spotkanie odbyło się w styczniu br. w Genewie i tam uzgodniono treść konwencji; w odniesieniu do amalgamatu dentystrycznego udało się przekonać o konieczności pozostawienia możliwości dalszego jego stosowania, pomimo początkowego silnego oporu;

Regionalne programy doskonalenia zawodowego (Regional CE Programmes) – zdając sobie sprawę z istoty ustawicznego doskonalenia zawodowego FDI wspiera krajowe organizacje w państwach, w których system doskonalenia zawodowego jest na etapie rozwoju, organizując szereg wydarzeń edukacyjnych.

Jean-Luc Eiselé powrócił do wciąż nie zakończonej kwestii rozliczenia Kongresu FDI z 2010 r. i zaległości jakie z tego tytułu ma wobec FDI Brazylijskie Stowarzyszenie Stomatologiczne. Poinformował, że FDI ostatecznie ustaliła, że dług wynosi łącznie 197 000 EUR, co zostało uznane przez drugą stronę, której Prezes podpisał stosowne oświadczenie w lutym br. Jednakże od kwietnia br. strona brazylijska nie odpowiada na wezwania do zapłaty, zaprzestała także opłacać składkę członkowską. Po tej informacji delegacji dyskutowali nad możliwymi dalszymi krokami w tej sprawie. Ustalono, że dyskusja będzie kontynuowana na Zgromadzeniu Ogólnym B w piątek.

Po przerwie, prowadzący obrady, dr Neil Hewson z Australii przypomniał, że w dokumentach znajdują się krótkie raporty wszystkich organizacji regionalnych FDI – raport ERO opracowany został przez dr A. Lellę.

Christopher Fox, Dyrektor Wykonawczy Międzynarodowego Stowarzyszenia na rzecz Badan Naukowych w Stomatologii (International Association for Dental Research, IADR) przedstawił cele tej organizacji i jej współpracę z FDI.

Dr Poul Erik Petersen, kierujący w WHO programem zdrowia jamy ustnej, omówił działania WHO i współpracę z FDI w zakresie uświadamiania znaczenia zdrowia jamy ustnej i jego wpływu na zdrowie ogólne, w szczególności polegające na włączenie zdrowia jamy ustnej do inicjatyw dot. zapobiegania chorobom niezakaźnym.

FDI otrzymała wnioski o przyjęcie w poczet członków dwóch organizacji – Afgańskiego Stowarzyszenia Stomatologicznego jako członka regularnego oraz paragwajskiego Circulo de Odontologos del Paraguay jako członka stowarzyszonego. Zarząd FDI zarekomendował pozytywne rozpatrzenie obu wniosków, co zostało w głosowaniu przyjęte przez Zgromadzenie Ogólne.

Skarbnik FDI przedstawiła sprawozdanie finansowe za rok 2012 oraz omówiła projekt budżetu na rok 2014. Sprawozdanie Skarbnika zostało przyjęte przez delegatów.

W końcowej części obrad przedstawiono kandydatów do Zarządu FDI, w tym na stanowisko Prezydenta Elekta, oraz do Komitetów Stałych FDI. Kandydaci do Zarządu przedstawili się w krótkich wystąpieniach.

Na zakończenie Zgromadzenia Ogólnego A delegaci przyjęli Deklarację Stambulską. Jej tekst w wersji anglojęzycznej jest dostępny na stronach internetowych FDI pod adresem:

<http://www.fdiworldental.org/publications/declarations/istanbul-declaration.aspx>.

Każdy zainteresowany może wyrazić swe poparcie dla deklaracji, podpisując je online. Przekład Deklaracji na język polski stanowi załącznik do niniejszego sprawozdania.

Dr A. Lella w imieniu delegacji NIL podpisuje Deklarację Stambulską.

We wtorek, 27 sierpnia, podczas Otwartego Forum nr 2 w krótkich wystąpieniach prezentowali się kandydaci do poszczególnych Komitetów FDI.

Następnie odbyło się spotkanie Krajowych Oficerów Łącznikowych FDI (National Liaison Officers). Prowadził je Przewodniczący Komitetu FDI ds. Komunikacji i Wspierania Członków, prof. Vladimer Margvelashvili z Gruzji. Na wstępie podziękował za przekazane raporty krajowe, przeprasząc, że dano tak krótki okres czasu na ich przygotowanie (polski raport przekazały wspólnie dr A. Lella w imieniu NIL i prof. H. Shaw w imieniu PTS).

Prezydent Elekt FDI, dr T. C. Wong podkreśliła rolę, jaką odgrywają NLO w kontaktach pomiędzy FDI a organizacjami krajowymi. Nawiązała także do przyjętej poprzedniego dnia Deklaracji Stambulskiej, wskazując, że będzie służyć realizacji założeń Wizji 2020. Zachęcała NLO do rozpowszechniania deklaracji w swych państwach.

Dr Nikolai Sharkov z Bułgarii, w imieniu Komitetu FDI ds. Komunikacji i Wspierania Członków wskazał, że NLO są podstawowym środkiem łączności FDI z krajowymi organizacjami stomatologicznymi, mają szerokie możliwości kontaktowania się z FDI. Do obowiązków NLO należy aktywne przekazywanie informacji z FDI i promowanie jej działalności, udzielanie pomocy FDI na poziomie krajowym w promocji Kongresu i Światowego Dnia Zdrowia Jamy Ustnej, rozpowszechnianie stanowisk FDI, opracowywanie raportów krajowych. Dr Sharkov podkreślił, że informacje przekazywane przez NLO mają fundamentalne znaczenie.

Następnie Kirsty Brown z firmy konsultingowej Apple Tree Communications przedstawiła ciekawą prezentację nt. przygotowań do obchodów Światowego Dnia Zdrowia Jamy Ustnej w 2014 r. ŚDZJM jest inicjatywą, której celem jest zwiększanie świadomości społecznej o zdrowiu jamy ustnej na całym świecie. Dążeniem FDI jest zachęcanie władz do podejmowania działań zmierzających do zmniejszenia zagrożeń wynikających z chorób jamy ustnej.

W 2013 r. różnorodne akcje związane ze ŚDZJM odbyły się w 37 państwach. Celem na rok 2014 jest dotarcie z przekazem do co najmniej 10 mln ludzi i włączenie do działań co najmniej 50 państw. Przygotowywana jest seria plakatów, które będzie można dostosować do potrzeb krajowych, których wspólnym mottem jest: „Świętować Zdrowe Uśmiechy” (Celebrating Healthy Smiles). Ponadto dostępne będą inne materiały: logo, wzór notatek prasowych.

K. Brown podkreślała, że zasadnicze znaczenie ma dotarcie do mediów. Wskazała także, że świetne efekty daje korzystanie z tzw. mediów społecznościowych, typu Facebook, Twitter, You Tube.

Na zakończenie spotkania Christopher Simpson, zajmujący się w biurze FDI komunikacją namawiał NLO do aktywnej współpracy, zgłaszania uwag, przekazywania i uaktualniania informacji nt. wydarzeń krajowych.

Niektórzy uczestnicy zwracali uwagę, że nadal komunikacja z biurem FDI szwankuje, często materiały są przekazywane z opóźnieniem.

W środę, 29 sierpnia, odbyło się Otwarte Forum nr 3, podczas którego poruszano różnorodne kwestie, takie jak:

- omówienie projektu uchwały upoważniającej Zespół Roboczy ds. Zarządzania (Governance Task Team) do dokonania przeglądu przepisów regulujących funkcjonowanie FDI oraz opracowania propozycji zmian na Zgromadzenie Ogólne w 2014 r.;

- dyskutowano nt. dalszych działań wobec Brazylijskiego Stowarzyszenia Stomatologicznego;

- omówiono zasady wyboru redaktora naczelnego International Dental Journal, zastanawiając się, czy nie należałoby wprowadzić wymogu, aby kandydat posiadał poparcie organizacji stomatologicznej z państwa swego pochodzenia.

Ponadto przedstawiciele krajowych organizacji mieli możliwość zaprezentowania niektórych działań podejmowanych w ich państwach:

- przedstawiciel Kostaryki omówił projekt „Green Dental Clinic” (certyfikowanie gabinetów działających w sposób jak najbardziej przyjazny dla środowiska naturalnego);

- przedstawiciel Irlandii wskazywał, jak w Irlandii promuje się zdrowie jamy ustnej w czasach kryzysu (jak promować „stomatologię niskiego kosztu”);

- przedstawiciel Portugalii mówił o programie publicznego zdrowia jamy ustnej.

Następnie równocześnie odbywały się spotkania kilku grup roboczych ERO oraz posiedzenie Zarządu ERO (ERO Board), w którym uczestniczyła dr A. Lella.

Dr A. Śpiałek i dr. H. Borgiel-Marek wzięły udział w spotkaniu Grupy Roboczej ERO ds. Integracji. Spotkaniu, na którym omawiano modele kształcenia zawodowego w krajach poszczególnych uczestników spotkania, przewodniczyła dr Elena Ivanova z Rosji.

Dr Halina Borgiel-Marek przedstawiła założenia systemu edukacji lekarzy dentystów w Polsce oraz istotę zmian w procesie kształcenia przeddyplomowego i stażu podyplomowym, które zostaną wprowadzone po roku 2016.

Następnie głos zabierali przedstawiciele delegacji z Armenii, Ukrainy, Uzbekistanu, Kirgizji oraz Rosji wskazując na istotne problemy dostosowawcze programów kształcenia lekarzy dentystów do obowiązujących w Unii Europejskiej. Delegaci podkreślali również deprecjację zawodu lekarza dentysty w swoich krajach. Przedstawiciele Armenii i Kirgizji wskazywali ponadto na problemy związane ze zbyt dużą liczbą lekarzy oraz nierównym dostępem do opieki stomatologicznej w dużych aglomeracjach i na prowincji.

Grupa przyjęła, że na kolejnym spotkaniu tematyka kształcenia będzie kontynuowana oraz że wprowadzone będą zagadnienia związane z szeroko pojętą profilaktyką.

M. Szewczyński uczestniczył w spotkaniu Grupy Roboczej ERO ds. Wolnej Praktyki zawodowej w Europie. Grupa omówiła i ostatecznie zatwierdziła projekt stanowiska ERO w sprawie założeń dokumentu FDI Wizja 2020. Przewodniczący Grupy, dr Otterbach z Niemiec, poinformował, że po ostatniej Sesji ERO w Poczdamie wszyscy mieli możliwość zgłoszenia uwag i propozycji do pierwszej wersji projektu. Uwagi nadeszli tylko koledzy z Francji. W efekcie wprowadzono do projektu pewne zmiany, które złagodziły nieco treść dokumentu, nie odstępując jednak od jego wymowy, która wskazuje, że choć co do zasady założenia Wizji 2020 są godne poparcia, jednakże niektóre z nich nie mają odniesienia do państw, w których system opieki stomatologicznej jest dobrze rozwinięty.

Ustalono, że obecna wersja projektu jest optymalna i należy ją poddać pod głosowanie podczas Sesji Plenarnej.

Następnie zastanawiano się nad nowym obszarem zainteresowania Grupy, ustalając, że należy się zająć sprawą ochrony danych osobowych pacjentów. Dr Otterbach roześle wkrótce wstępną propozycję tematu dalszych prac.

Po południu odbyła się jesienna Sesja Plenarna ERO-FDI, której przebieg jest szczegółowo przedstawiony w odrębnym sprawozdaniu.

Wieczorem odbyła się uroczysta ceremonia otwarcia Kongresu. W pierwszej, oficjalnej części, zgromadzeni wysłuchali przemówień Prezydenta FDI, Prezesa Tureckiego Stowarzyszenia Stomatologicznego, a jednocześnie przewodniczącego Lokalnego Komitetu Organizacyjnego Kongresu, oraz Ministra Zdrowia Turcji, który korzystając z okazji podziękował organizatorom za wielki wysiłek włożony w przygotowanie i przeprowadzenie tak wielkiego wydarzenia w Stambule.

Prezydent FDI w swym wystąpieniu odniósł się do motta tegorocznego Kongresu wspólnie wybranego przez FDI i tureckich organizatorów „Łączenie kontynentów dla światowego zdrowia jamy ustnej”, wskazując, że podkreśla ono możliwości jakie Kongres oferuje lekarzom dentystom, przedstawicielom zawodów pomocniczych, producentom sprzętu i produktów służących zdrowiu jamy ustnej, jak również branży

ubezpieczeniowej czy lokalnym organom władzy, zarówno pod kątem programu Kongresu, jak i miejsca, w którym się odbywa.

Dr da Silva dodał, że podczas Światowego Parlamentu Stomatologicznego odbędzie się kilka kluczowych debat o charakterze politycznym, np. dyskusja nt. skutków, jakie dla lekarzy dentyków, wynikać będą z Konwencji w sprawie rtęci (tzw. Konwencja Minamata), która ma być podpisana w październiku br. Podczas Kongresu będzie można zapoznać się z nowymi inicjatywami mającymi na celu przyczynienie się do poprawy zdrowia jamy ustnej na całym świecie, takimi jak obserwatorium profilaktyki zdrowia jamy ustnej i Strategii FDI na rzecz Afryki.

Zdaniem dr. da Silvy tegoroczny Światowy Kongres Stomatologiczny FDI jest odbiciem tego, co charakteryzuje aktualną FDI: istotna, wpływowa, dobrze poinformowana, wszechobecna.

Zgodnie z tradycją FDI Prezydent da Silva przekazał prezydencki łańcuch FDI swojej następczyni na stanowisku Prezydenta FDI dr Tin Chun Wong z Hongkongu.

Lokalny smak uroczystości dodano poprzez występ tureckiego perkusisty Burhana Öçala i jego grupy.

Następnie miało miejsce tradycyjne odczytanie nazw wszystkich państw, z których pochodzą organizacje członkowskie FDI, podczas której obecni na uroczystości delegaci i inni przedstawiciele poszczególnych państw mają możliwość zaprezentowania się i pozdrowienia pozostałych uczestników.

W końcowej części ceremonii otwarcia zaprezentowane zostało ciekawe widowisko taneczne Ogień Anatolii (Anatolia Fire Dance), stanowiące połączenie tańców Anatolii, tańca współczesnego i baletu.

W czwartek, 29 sierpnia, odbyła się pierwsza sesja Światowego Forum Zdrowia Jamy Ustnej (World Oral Health Forum). Forum jest nową inicjatywą FDI – po raz pierwszy tego rodzaju spotkanie odbyło się w 2012 r. – w zamierzeniu ma być corocznym spotkaniem odbywającym się w ramach Światowego Parlamentu Stomatologicznego, poświęconym panelowej dyskusji w sprawach dotyczących globalnych zagadnień związanych ze stanem zdrowia jamy ustnej i opieki stomatologicznej na świecie. W panelach uczestniczą zarówno lekarze różnych specjalności, jak i przedstawiciele przemysłu oraz władz.

Tematem czwartkowej sesji było „Jak Konwencja Minamata w sprawie rtęci może wpłynąć na stomatologię?”. Sesję prowadził prof. David Williams, były Prezes IADR.

W dyskusji panelowej wzięli udział: dr S. Johnston z FDI, Dr Poul Erik Petersen z WHO, dr David Piper z Programu Środowiskowego ONZ (United Nations Environment Programme, UNEP), dr Gottfried Schmalz z IADR, Marc Sussman z amerykańskiej firmy Dental Recycling International zajmującej się gospodarowaniem odpadami stomatologicznymi oraz Pamela Clark z Międzynarodowego Stowarzyszenia Producentów Stomatologicznych (International Dental Manufacturers, IDM).

W ciekawych wystąpieniach i dyskusji, w której czynnie brały udział także osoby z sali, szczegółowo przedstawiono, w jaki sposób doszło do uzgodnienia Konwencji Minamata – w szczególności jak przebiegały negocjacje, jakie miejsce zajmowała w

nich kwestia amalgamatu stomatologicznego, jakie działania podejmowała FDI w tym zakresie. Wskazano, że Konwencja, która wejdzie w życie po podpisaniu jej przez co najmniej 50 państw, przewiduje stopniowe zmniejszanie stosowania amalgamatu dentystycznego – poszczególne państwa będą jednak miały swobodę w zakresie wyboru sposobu osiągnięcia zakładanego celu. Istotne jest więc, aby stomatolodzy w poszczególnych państwach promowali przyjęcie takich rozwiązań, które w najlepszy sposób odpowiadają będą miejscowym potrzebom.

Następnie zastanawiano się, jak postanowienia Konwencji wpłyną na rozwój stomatologii i zawodu lekarza dentysty, wskazując, że w tym kontekście szczególnie ważne będą dalsze badania naukowe nad alternatywnymi dla amalgamatu materiałami restoracyjnymi. Przedstawiciel IADR stwierdził, że Konwencja stanowi dużą szansę dla rozwoju badań naukowych i kształcenia i należy dążyć do tego, aby politycy uświadomili sobie znaczenie badań.

Dr Petersen podsumował dyskusję wskazując, że obecnie w zakresie materiałów restoracyjnych stomatologia znajduje się w okresie przejściowym. WHO promować zaś będzie jeszcze większy nacisk na prewencję i promocję zdrowia jamy ustnej.

Równocześnie ze światowym Forum Zdrowia Jamy Ustnej odbywało się Światowe Forum Kobiet Stomatologów (Women Dentists Worldwide Forum), w którym wzięły udział kol. Anna Lella, Anna Śpiątek oraz Halina Borgiel-Marek.

Spotkanie prowadziła Przewodnicząca Forum, dr Brita Petersen z Niemiec, która po powitaniu gości honorowych, m. in. dr T.C. Wong, Prezydent Elekt FDI, dr Michaele Aerden, była Prezydent FDI, Fatma Sahin, Minister Rodziny i Polityki Socjalnej Turcji oraz Prezydent FDI dr Olando Monteiro da Silva, przedstawiła raport o działalności i finansach WDW.

Następnie odbyły się do nowego Zarządu Forum oraz na stanowisko Przewodniczącej, którą została dr Vesna Barac-Furtinger z Chorwacji.

Podczas pierwszej sesji odbyły się prezentacje, które dotyczyły sytuacji kobiet lekarzy dentystów w krajach byłego Związku Radzieckiego, w Stanach Zjednoczonych, Europie i Afryce. Głos zabierały: prof. Renna Alyeva (Azerbejdżan), dr Kathleen Roth (USA), dr Vesna Barac-Furtinger (Chorwacja) i dr Soukeye Dia Tine (Senegal).

Po krótkiej przerwie ogłoszono wyniki konkursu i wręczono nagrody za najlepszy plakat i najlepszą fotografię w 2013 roku oraz za najlepsze wystąpienie w 2012 roku.

Kolejny cykl prezentacji dotyczył patofizjologii, neuroanatomii i neurochemii uzależnień u kobiet oraz wpływu uzależnień na praktykę zawodową.

Po przerwie temat uzależnień był kontynuowany. Kolejna sesja dotyczyła uzależnień. Jako pierwsza głos zabrała prof. Theresa S. Gonzales (USA), która omówiła patofizjologię uzależnień i ich negatywne skutki w grupie pacjentów płci żeńskiej. Następnie wyniki swoich badań nad uzależnieniami i ich lokalizacją w układzie nerwowym przybliżyła prof. Patricia Blanton (USA). Pam Clark (Australia) omówiła skutki finansowe uzależnień. Po krótkiej przerwie na temat zaburzeń odżywiania i ich objawów somatycznych referat przedstawiła dr Astrid Bühren (Niemcy). Z kolei dr Vesna Barac-Furtinger przedstawiła rozważania na temat, jak przeciwdziałać

uzależnieniom, w sytuacji gdy spożywanie alkoholu, palenie tytoniu czy przyjmowanie narkotyków są akceptowanymi zwyczajami towarzyskimi. W czasie trwania sesji obradujące delegatki odwiedził prezydent FDI Orlando Monteiro da Silva. Na zakończenie głos zabrały Mine Ozturk (Turcja) i Alphonsine Mukandoli (Ruanda). Pierwsza z prelegentek omówiła problemy stomatologiczne wynikające z nadużywania narkotyków. Druga, natomiast przybliżyła słuchaczom rzadkie nałogi, takie jak pracoholizm, zakupomania czy uzależnienie od hazardu.

Podsumowując tegoroczne forum podkreślano coraz większą aktywność kobiet lekarzy dentystów oraz rosnącą z roku na rok frekwencję na obradach.

W piątek, 30 sierpnia, odbyła się druga sesja Światowego Forum Zdrowia Jamy Ustnej (World Oral Health Forum). Jej tematem było zdrowie jamy ustnej w ramach światowych inicjatyw dot. chorób niezakaźnych. Sesję otworzyło wystąpienie dr. Orlando Monteiro da Silvy. Następnie głos zabierali przedstawiciele WHO, oraz Komitetu Naukowego FDI.

Po południu odbyła się druga część Zgromadzenia Ogólnego FDI, tzw. Zgromadzenie Ogólne B (General Assembly B).

Na początku Dyrektor Wykonawczy FDI przedstawił zgromadzonym wszystkim pracowników biura FDI (11 osób), którym podziękowano za pracę i wkład w organizację Kongresu.

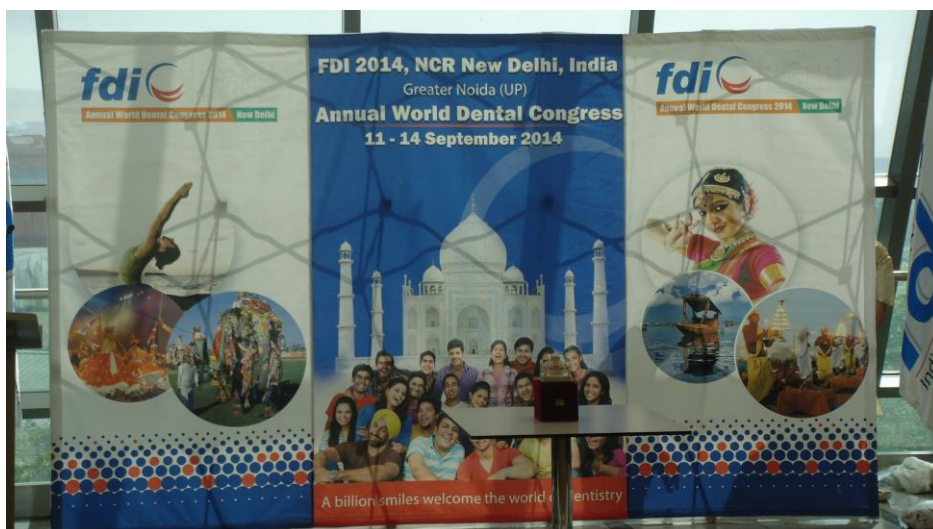
Po ustaleniu quorum, przyjęte zostały, niemalże jednogłośnie, stanowiska, o których była mowa na Otwartym Forum nr 1 w dniu 25 sierpnia, tj.:

- w sprawie chorób niezakaźnych;
- w sprawie zdrowia jamy ustnej i społecznych determinantów zdrowia oraz implikacji dla działań FDI;
- w sprawie stanów zapalnych jamy ustnej jako czynników ryzyka chorób ogólnoustrojowych
- w sprawie śliny jako materiału diagnostycznego;
- w sprawie bisfenolu A w stomatologicznych materiałach do wypełnień i prewencyjnych.

Ponadto delegaci przyjęli:

- budżet FDI na rok 2014, który w poniedziałek przedstawiała Skarbnik FDI i który omawiano podczas Otwartej Sesji;
- raport Komitetu Zjazdowego ds. Budżetu (Budget Reference Committee) z zaleceniami dla Zarządu FDI;
- uchwałę zobowiązującą FDI do podjęcia wszelkich możliwych działań w celu uzyskania od strony brazylijskiej zwrotu pełnej kwoty 197 525 EUR;
- apel do światowej Organizacji Zdrowia, aby kontynuowała stanowcze działania w celu promocji zdrowia jamy ustnej i uświadamiania jego znaczenia i związków ze zdrowiem ogólnym człowieka.

Zwyczajem FDI przekazana została flaga FDI organizatorom kolejnego Światowego Parlamentu Stomatologicznego i Kongresu FDI – Indyjskiemu Stowarzyszeniu Stomatologicznemu. Prof. T. Yücel ogłosił, że do chwili obecnej zostało zarejestrowanych 8 068 uczestników, a ogółem w Kongresie bierze udział ok. 14 000 osób, wliczając wystawców. Prof. Yücel stwierdził, że tureccy organizatorzy są dumni, iż osiągnęli taki sukces i spełnili składane obietnice.

Plakat promujący przyszłoroczny Kongres w Delhi.

Następnie odbyły się wybory Prezydenta Elekta, 4 członków Zarządu oraz członków Komitetów FDI. W tym roku Zgromadzenie Ogólne wybierało 1 członka Komitetu ds. Komunikacji i Wsparcia Członków, 1 członka Komitetu ds. Praktyki Lekarsko-Dentystycznej, 1 członka Komitetu Nauki, 1 członka Komitetu Zdrowia Publicznego oraz 3 członków Komitetu Kształcenia.

Prezydentem Elektem wybrany został dr Patrick Hescot z Francji.

Członkami Zarządu FDI zostali:

- prof. Nermin Yamalik z Turcji,
- dr Kathleen Roth z USA,
- prof. Ihsane Benyahya z Maroka,
- dr Jack Cottrell z Kanady,

Do komitetów Zgromadzenie Ogólne FDI wybrało następujące osoby:

członek Komitetu ds. Komunikacji i Wsparcia Członków:

- dr Alexander Tolmeijer z Holandii,

członek Komitetu ds. Praktyki Lekarsko-Dentystycznej:

- dr Michael Sereny z Niemiec,

członek Komitetu Nauki:

- prof. Takashi Inoue z Japonii,

członek Komitetu Zdrowia Publicznego:

- dr Jo Frencken z Holandii,

członkowie Komitetu Kształcenia:

- dr Sally Hewett z USA,

- dr Joel Trouillet z Francji,

- dr Juergen Fedderwitz z Niemiec.

Uzupełniających wyborów członka Komitetu ds. Komunikacji i Wsparcia Członków, członka Komitetu ds. Praktyki Lekarsko-Dentystycznej oraz 3 członków Komitetu Kształcenia dokonał Zarząd FDI Podczas spotkania w sobotę 31 sierpnia.

Na zakończenie tegorocznego Światowego Parlamentu Stomatologicznego Prezydent FDI przekazał insygnia prezydenckie dr Tin Chun Wong, która jako dotychczasowy Prezydent Elekt przejęła na najbliższe dwa lata funkcję Prezydenta. W inauguracyjnym przemówieniu dr Wong podkreślała, że FDI jest organizacją o zasięgu globalnym, będąc autorytatywnym głosem stomatologii na świecie. FDI realizuje szereg ważnych projektów służących promocji zdrowia jamy ustnej, uświadamiania społeczeństwu oraz władzom znaczenia zdrowia jamy ustnej, a także realizujących interesy zawodowe lekarzy dentystów. Dr Wong wskazała w szczególności zaangażowanie FDI w negocjacje dot. Konwencji Minamata, działania związane z dokumentem Wizja roku 2020, współpracę z WHO w zakresie inicjatyw dot. chorób niezakaźnych

Delegacja NIL i PTS po złożeniu gratulacji nowej Prezes FDI, dr Tin Chun Wong.

Pomiędzy 28 a 31 sierpnia Światowemu Parlamentowi Stomatologicznemu towarzyszył Doroczny Światowy Kongres Dentystyczny z bogatym programem naukowym oraz wystawą dentystyczną. Jak podali organizatorzy, wzięło w nim udział ponad 12 000 osób.

Sesje naukowe obejmowały wszystkie dziedziny stomatologii – odbyło się ponad 160 wykładów i prezentacji.

Na kilkudziesięciu stoiskach wystawowych lokalni i światowi producenci prezentowali materiały, sprzęt stomatologiczny, a także bogatą literaturę naukową.

Wiele uwagi poświęcono promowaniu zdrowia jamy ustnej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

Delegaci NIL nie dokonują rejestracji na Kongres, która jest odpłatna. Napięty harmonogram spotkań podczas Parlamentu i tak uniemożliwiłby delegatom uczestniczyć w wydarzeniach organizowanych w ramach Kongresu.

Sporządzili:

Anna Lella, Anna Śpiątek, Halina Borgiel-Marek, Marek Szewczyński.